

سؤالات کنکوری علوم و فنون دوازدهم - انسانی سری ۱

۱- با در نظر گرفتن اختیارات شاعری تقطیع کدام سروده «غلط» است؟

سراسری - ۱۴۰۲

- ① تو در نماز عشق چه خواندی (U- UU- - - U- U)
 ② جان من و تو تشنه مهر بود (- U- UU- U- U- -)
 ③ گامی به تو نزدیک و گامی دور (- - - U- - - U- -)
 ④ پشت لبخندی پنهان هر چیز (- - - - UU- - U-)

۲- آرایه‌های مقابل همهٔ ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز:

خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ① که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب یا که داند که بر آرد گل صدبرگ از خار (مجاز، تضاد)
 ② بیچاره آن گروه که از اضطراب عشق دیدند راه را و ندیدند چاه را (تمثیل، جناس)
 ③ به سرشک همچو باران ز برت چه برخوردارم من / که چو سنگ تیره ماندی همه عمر بر مزاری (جناس تام، ایهام)
 ④ در برم دل همچون مهر از تاب لرزان می‌شود چون فراق آن مه تابان تحمل می‌کند (حسن آمیزی، ایهام)

۳- کدام سروده در «بحر هزج» است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ① ای روح سرد زمستان! / دیگر از آن طلوع طلایی چه مانده است / جز این غروب زرد؟
 ② ما به خواب سرد و ساکت سیمرغان ره یافته‌ایم / ما حقیقت را در باغچه پیدا کردیم
 ③ چو آزادی است در این لحظه‌ها و یادها بیگانه بودن با شکیبایی / چه آزاری است تنهایی
 ④ بیا آب شو مثل یک واژه در سطر خاموشی‌ام / بیا ذوب کن در کف دست من جرم نورانی

عشق را

۴- از دیدگاه تاریخ ادبیات همه موارد «کاملاً» درست هستند؛ به جز: سراسری- ۱۴۰۱

① نثر در عصر بیداری به سمت سادگی و بی‌پیرایگی سوق داده شد و روزنامه‌نگاری، ترجمه و ادبیات داستانی رواج پیدا کرد.

② از پیشگامان نثر ساده در عصر بیداری می‌توان به قائم‌مقام فراهانی، زین‌العابدین مراغه‌ای و عبدالرحیم طالبوف اشاره کرد.

③ مهم‌ترین روزنامه‌های قرن ۱۲ و ۱۳ که دربردارنده مطالب سیاسی، اجتماعی و گاه علمی بود روزنامه‌های «صوراسرافیل» و «نسیم شمال» است.

④ مجله بهار به وسیله ملک‌الشعراى بهار و مجله «دانشکده» و «نوبهار» با مدیریت میرزایوسف‌خان اعتصامی آشتیانی به عرصه ظهور رسیدند.

۵- نویسنده متن زیر چه کسی است و از کدام اثر برگزیده شده است؟

«رفتن هر دومان را باهم قبول نمی‌کرد؛ می‌گفت رائد برود؛ وقتی برگشت، نوبت حامد و ما که گفتیم

-مثل همیشه- یا هردو یا هیچ کدام، پدر پاسخ داد که: پس هیچ کدام» سراسری- ۱۴۰۱

① محمدرضا سرشار- کشتی پهلوان گرفته

② احمد یوسف‌زاده- آن بیست و سه نفر

③ محمدرضا سرشار- آگه بابا بمیره

④ سیدمهدی شجاعی- دو کبوتر، دو پنجره، یک پرواز

۶- کدام مورد، بیانگر ویژگی‌های «ادبی و فکری» شعر معاصر تا دوره انقلاب اسلامی است؟

سراسری- ۱۴۰۳

① جمله‌بندی‌های ساده در شعر معاصر چشمگیر است- مخاطب شعر عامه مردم هستند.

② لحن شاعر صمیمانه و متواضعانه است- گرایش به نماد در تصاویر شعری بیشتر است.

③ علاوه بر قالب‌های سنتی، قالب نیمایی و سپید نیز پرکاربرد است- تفکر شاعر آسمانی است.

④ مدح و ذم و هجو بسیار کم است- معشوق مانند دوره‌های آغازین شعر فارسی، زمینی است.

۷- همه آرایه‌های «جناس، لفّ و نشر، تشبیه و تضاد» در کدام بیت یافت می‌شود؟

مرجع: سراسری - ۱۴۰۳

- ۱) وقتی کمند زلفت، دیگر کمان ابرو / این می‌کشد به زورم و آن می‌کشد به زاری
- ۲) پیش روی و موی او سر خط مملوکی بده / تا قیامت مالک اقلیم صبح و شام باش
- ۳) تا خط سبز تو از طرف بناگوش دمید / از پی شام سیاهم سحری پیدا نیست
- ۴) چهره زرد من و روی خود از طره بیوش / که زر و سیم ز طرار نباید پوشید

۸- بیت زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟

سراسری - ۱۴۰۳

«خاک صحرای عدم از خون هستی بهتر است / بر سر جان این قدر ای شمع لرزیدن چرا»

- ۱) استعاره، ایهام، مراعات نظیر کنایه / تشبیه، کنایه، لفّ و نشر، تضاد
- ۲) استعاره، تشبیه، جناس، تضاد / تشبیه، تضاد، ایهام، مجاز

۹- کدام بیت را می‌توان به دو شکل دسته‌بندی هجایی کرد و قافیه آن نادرست است؟

سراسری - ۱۴۰۳

- ۱) تو را سزاست خدایی نه جسم را و نه جان را / تو را سزد که خود آیی نه جسم را و نه جان را
- ۲) حاشا که مداوای من از پند توان کرد / دیوانه به افسانه خردمند توان کرد
- ۳) یاران می‌ام ز بهر خدا در سبو کنید / آلوده غم به می‌ام شست و شو کنید
- ۴) جان سوخته رویی است پروانه چنین باید / دل شیفته رویی است پروانه چنین باید

۱۰- وزن عروضی کدام مورد یا سروده زیر یکسان است؟

سراسری - ۱۴۰۳

«به روی شاخه بادام سیب می‌بینی / به روی بوته بابونه لایه‌های کبود»

WWW.20SHOO.IR

- ۱) فیروزهای منتشر سرد سرمدی / آب است و آب و آبی بی‌ابر
- ۲) در ظلمت هنگامه ایام سراغی / زاندیشه عشاق و ز آفاق ستردید
- ۳) در هجوم تشنگی در سوز خورشید تموز / پای در زنجیر خاک تفته می‌نالد گون
- ۴) بلور شسته هر واژه آن‌چنان آلود / که از رسالت گل خاروخس رواج گرفت

سراسری - ۱۴۰۳

۱۱- نام بحر مقابل چند مصراع درست است؟

- دم از دانش وزن با دانه خال نکورویان (هزج مثنی سالم)
- شمع پیشتر روشنایی نزد آتش می نماید (رمل مثنی محذوف)
- مرحبا ای نسیم عنبربوی (رمل مسدس محذوف)
- نرگس افسونگر ساقی مرا افسانه کرد (رمل مثنی سالم)
- فتاده است کارم به رعنا طیبی (مقارب مثنی سالم)
- منم جانا و جانی بر لب از شوق (هزج مسدس محذوف)

① پنج ② چهار ③ سه ④ دو

۱۲- هر یک از ویژگی‌های زیر به ترتیب، مربوط به کدام شاعر است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۲

- در طنز و هزل و هجو چیره دست بود و در اشعارش اندیشه‌های نوگرایانه وجود داشت.
- تصنیف‌ها و ترانه‌های میهنی او در برانگیختن مردم و آزادی‌خواهی نقش مهمی داشت.
- وی تحت تأثیر شاعران گذشته به‌ویژه مسعود سعد و سعدی بود.
- شاعر، روزنامه‌نگار، نمایش‌نامه‌نویس و نظریه‌پرداز دوره مشروطه بود.
- ① ایرج میرزا - عارف قزوینی - فرخی یزدی - میرزاده عشقی
- ② نسیم شمال - عارف قزوینی - ملک‌الشعرا بهار - میرزاده عشقی
- ③ ایرج میرزا - سید اشرف‌الدین گیلانی - فرخی یزدی - ملک‌الشعرا بهار
- ④ سید اشرف‌الدین گیلانی - میرزاده عشقی - فرخی یزدی - ملک‌الشعرا بهار

۱۳- باتوجه به نثر دوره معاصر در متن زیر، «چند خطا» به چشم می‌خورد؟

«نخستین رمان تاریخی این دوره را محمدباقر میرزا خسروی با نام «شمس و طغرا» نوشت. نثر داستانی معاصر با عنوان «جعفرخان از فرنگ برگشته» به قلم حسن مقدم آغاز شد. داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند محمدعلی جمال‌زاده گسترش یافت. بزرگ علوی نویسنده «چشم‌هایش» و صادق چوبک نویسنده «تنگسیر» از معروف‌ترین نویسندگان سبک تلفیقی هستند.»

خارج از کشور - ۱۴۰۲

① چهار ② سه ③ دو ④ یک

خارج از کشور - ۱۴۰۲

۱۴- بیت زیر، «فاقد» کدام آرایه ادبی است؟

بس اعتماد مکن کان گهت زند که نواخت،

گرت چو چنگ به بر در کشد زمانه دون

① تشبیه - ایهام تناسب

② استعاره - ایهام

③ تضاد - حسن تعلیل

④ کنایه - جناس

خارج از کشور - ۱۴۰۲

۱۵- آرایه‌های مقابل همه ابیات کاملاً درست است؛ به جز:

① شراب گرد کدورت نبرد از دل ما / چو دانه سوخته باشد چه از سحاب آید (مجاز، استعاره مکنیه)

② آب چشم و رنگ روی ما ندارد قیمتی / زان که نبود گوهر اندر بحر و زر در کان عزیز (تشخیص، لف و نشر)

③ عیب نبود گر ترنج از دست نشناسم که نیست / در همه مصرم کسی چون یوسف کنعان عزیز (ایهام، تلمیح)

④ بشکفت نیش‌خنده مفتون که سایه گفت / از شهر شکوه دارم و از شهریار هم (ایهام، تضمین)

خارج از کشور - ۱۴۰۲

۱۶- وزن کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

① بر دوردست این ره چشمی در انتظار است (مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن)

② موجیم و وصل ما از خود بریدن است (مستفعلن فَعْل، مستفعلن فَعْل)

③ شبی به حلقه در گاه دوست دل بندیم (مفاعِلن فاعلاتن مفاعِلن فَعْلن)

④ از زخم تا ستاره عروجی دوباره بود (مفعول فاعلات مفاعِلن فَعْل)

۱۷- کدام مصراع‌ها به ترتیب، در بحر «رمل، متقارب و هزج» سروده شده‌اند؟

خارج از کشور - ۱۴۰۲

الف) ز سحرانگیزیت ای چشم کافر کیش حیرانم

ب) آبی نزدی بر آتشم هرگز

ج) سر از کمند نیچم اگر تو صیادی

د) قتل ما ای دل به تیغ او مقدر کرده‌اند

ه) چو آشفته بازار بازار گانی

① «د» - «ب» - «ج» ② «د» - «ه» - «الف» ③ «ب» - «ه» - «ج» ④ «د» - «الف» - «ه»

۱۸- مفهوم کلی کدام بیت با بیت زیر، «تضاد» دارد؟
خارج از کشور- ۱۴۰۲
«بگشود گره ز زلف زرتار» محبوبه نیلگون عماری

- ① دوش چو سلطان چرخ تافت به مغرب عنان گشت ز سیر شهاب روی هوا پیرسان
② هزاران نرگس از چرخ جهانگرد فرو شد تا برآمد یک گل زرد
③ چو از کوه بفروخت گیتی فروز دو زلف شب تیره بگرفت روز
④ هر صبحدم آن ترک پری رخ ز شبستان چون چشمه خورشید درخشان به درآید

۱۹- کدام بیت با بیت زیر، قرابت مفهومی دارد؟
خارج از کشور- ۱۴۰۲

- «عشرتی دارم به یاد روی آن گل در قفس عشق افکنده است با یوسف به یک زندان مرا»
① دل آگاه در این غمکده خرم نشود یوسف آن نیست که در گوشه زندان خندد
② هر که را دست دهد طلعت یوسف در چاه خوش تر از مملکت مصر بود زندانش
③ از عزیزان هیچ کس خوابی برای من ندید گرچه عمری شد که چون یوسف به زندان مانده ام

④ عشق هیاهات است در خلوت شود غافل ز حسن نیست در زندان زلیخا از مه کنعان جدا

۲۰- در میان عبارت زیر، کدام موارد از دیدگاه تاریخ ادبیات و سبک شناسی «درست» است؟

سراسری- ۱۴۰۲

الف: سیمین دانشور، چند سال با مجله‌هایی مثل نقش و نگار، کتاب ماه، کیهان و آرش همکاری داشت.

ب: نمونه نثر پرشتاب و بریده بریده جلال (نثر تلگرافی) را در داستان بلند مدیر مدرسه می‌توان به کمال دید.

ج: پروین در قصیده به سبک سعدی و در قطعات به شیوه ناصر خسرو و به روانی و لطافت «انوری و سنایی» شعر می‌سرود.

د: جمال‌زاده در داستان بیشتر به محتوا توجه داشت و خلاف راهی را رفت که کسانی مثل زین‌العابدین مراغه‌ای در سیاحت‌نامه داشتند.

- ① «الف» و «د» ② «ب» و «د» ③ «الف» و «ب» ④ «الف» و «ج»

۲۱- از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر، چند «خطا» به چشم می‌خورد؟

«نمایش‌نامه‌نویسی نوع ادبی جدیدی در ایران به‌شمار می‌رود و با این شکل غربی‌اش در ادب کهن سابقه‌ای ندارد. در دوره مظفرالدین‌شاه با رفت‌وآمد ایرانیان به اروپا این نوع ادبی هم رواج یافت. اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایش‌نامه فارسی پرداخت، محمدباقر میرزا خسروی بود. زبان این نمایش‌نامه‌ها متکلف و تا حدی غیرقابل فهم بود.»

سراسری - ۱۴۰۲

④ پنج

③ چهار

⑦ سه

① دو

سراسری - ۱۴۰۲

۲۲- وزن مقابل کدام مصراع «درست» است؟

① من از سطح سیمانی قرن می‌ترسم (فعولن فعولن فعولن فعَل)

⑦ دورها آوایی است که مرا می‌خواند (فاعلاتن فع لن فعلاتن فع)

③ فریادشان تموج شط حیات بود (مستفعلن مفاعلُ مستفعلُ فَعَل)

④ گونه شب شسته بود از گریه مهتاب (فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فع)

۲۳- کدام مصراع‌های زیر به ترتیب، در بحر «رمل» و «رجز» سروده شده‌اند؟

سراسری - ۱۴۰۲

الف: ساقیا کمتر میامشب از کرم دادی مرا

ب: هیچ از تو حاصلم نیست دردا که عین خار است

ج: زلفت از هر حلقه می‌بندد اسیری

د: باده در ده چند از این باد غرور

ه: عمری است تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم

⑦ «الف، د و ه» - «ب»

① «الف و ج» - «د و ه»

④ «الف، ج و د» - «ه»

③ «ب و د» - «ج و ه»

۲۴- بیت «بگشود گره ز زلف زر تار محبوبه نیلگون عماری» با کدام بیت ارتباط تصویری دارد؟

سراسری - ۱۴۰۲

تا عمود زرفشان بنمود صبح

① مرغ تیز آهنگ لختی پر فشاند

بیرون زده سر ز تاجداری

⑦ گل چون رخ لیلی از عماری

فغان ز خلق برآمد که آفتاب گرفت

③ تو تا ز شرم فکندی به چهره زلف سیاه

سپیده ز خم کمان بردمید

④ چو تاج خور روشن آمد پدید

۲۵- کدام عبارت در خصوص شعر یا نثر معاصر «درست» است؟ سراسری - ۱۴۰۲

۱) تصرف نیما در ماهیت شعر قدیم و ارائه ماهیتی نو از آن به تغییر قالب و ویژگی‌های سخن شاعران قدیم انجامید.

۲) از مهم‌ترین رویدادهای دوره سوم شعر معاصر ظهور شعر نو تغزلی و تشکیل اولین کنگره نویسندگان و شاعران بود.

۳) تقی مدرسی، غلامحسین ساعدی و جمال میرصادقی با روی آوردن به مضامین مبارزه و پایداری از نویسندگان دوره مقاومت هستند.

۴) داستان‌نویسی نوین با افرادی مانند صادق هدایت، جلال آل احمد و سیمین دانشور که به نویسندگان نسل اول معروفند، آغاز شد.

۲۶- از دیدگاه تاریخ ادبیات کدام مورد، نادرست است؟ سراسری - ۱۴۰۲

۱) در دهه هفتاد و پس از آن، گرایش به خاطره‌نگاری، زندگی‌نامه‌نویسی، نثر ادبی و ادبیات نمایشی قابل توجه است.

۲) «بدوک» حاصل تجربه‌های داستانی سیدمهدی شجاعی و «ضیافت» و «جای پای خون» از فیلم‌نامه‌های مشهور اوست.

۳) برخلاف شعر، در داستان‌نویسی دهه شصت، جایگاه نسل جوان کم‌رنگ‌تر است و اغلب نویسندگان از پیش‌کسوتان هستند.

۴) کانون نویسندگان ایران، پس از پیروزی انقلاب، فعالیت خود را مجدد آغاز کرد و به خاطر کشمکش سیاسی - عقیدتی، در نهایت به انشعاب حزب توده از آن انجامید.

۲۷- کدام بیت «فاقد» حسن تعلیل است؟ سراسری - ۱۴۰۲

۱) رزق اگر با آدمی عاشق نمی‌باشد چرا از زمین گندم گریبان چاک می‌آید برون

۲) تأثیر گریه سحر عندلیب بود کز غنچه سرخ روی برآمد جمال گل

۳) گفت خوابت هیچ می‌آید به چشم گفت: آری تا ببینم روی تو

۴) دو نصیحت کثمت بشنو و صد گنج ببر از در عیش درآ و به ره عیب مپوی

سراسری - ۱۴۰۲

۲۸- آرایه‌های مقابل کدام ابیات «هر دو» درست است؟

الف: به لطف دلبر من در جهان نبینی دوست / که دشمنی کند و دوستی بیفزاید (جناس افزایشی - تضاد)

ب: سخن طوطی خطت به چمن می‌گفتم / نسبت پسته تنگت به شکر می‌کردم (موازنه - تشبیه)

ج: از آن به بند تو آزادگان گرفتارند / که غیرت مه تابان و سرو آزادی (پارادوکس - حسن تعلیل)

د: توانگرا دل درویش خود به‌دست آور / که مخزن زر و گنج درم نخواهد ماند (ایهام - کنایه)

۱ «الف» - «ج» ۲ «الف» - «د»

۳ «ب» - «ج» ۴ «ب» - «د»

۲۹- آرایه‌های «تشبیه، ایهام، لف‌ونشر و مجاز» به‌ترتیب، در کدام ابیات آمده است؟

سراسری - ۱۴۰۲

الف: بی‌خبر شد ز جهان هر که گرفتار تو شد

ب: لطف و قهر تو به چشم من غمناک یکی است

ج: قلب من گردیده از اکسیر خرسندی طلا

د: در حلاوت‌خانه وحدت دویی را بار نیست

۱ «الف» - «ب» - «د» - «ج»

۲ «ب» - «د» - «الف» - «ج»

۳ «د» - «الف» - «ج» - «ب»

۴ «د» - «ج» - «ب» - «الف»

سراسری - ۱۴۰۲

۳۰- وزن عروضی کدام سروده در مقابل آن نادرست است؟

۱ گل من / تو راز ما را به کدام دیو گفتی؟ (فعلات فاعلاتن / فعلات فاعلاتن)

۲ سربرافراشتن و افتادن / دو برادر هستند (فاعلاتن فاعلاتن فع لن / فعلاتن فع لن)

۳ در روی من مخند / شیرینی نگاه تو بر من حرام باد (مفعول مفاعیلن / مفعول فاعلات

مفاعیلن)

۴ بجنید میغ / خروشید رعد / درخشید برقی به مانند تیر (فعولن فعل / فعولن فعل / فعولن

فعولن فعل)

۳۱- نام بحر مقابل کدام مصراع، نادرست است؟ سراسری - ۱۴۰۲

- ① دل آخر ز دست غمش می‌گریزد (مقارب مثنی محذوف)
 ② چون شوم خاک رهش دامن بیفشاند ز من (رمل مثنی محذوف)
 ③ غنیمت دان اگر روزی به شادی در رسی ای دل (هزج مثنی سالم)
 ④ آخر نگاهی باز کن وقتی که از ما بگذری (رجز مثنی سالم)

۳۲- کدام بیت به آرایه‌های «جناس، استعاره، ایهام، واج آرایه» آراسته شده است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ① بر هر سر شاخی که زند برق محبت نه شاخ به جا ماند و نه خار و نه خاشاک
 ② باد اگر بر من وزد بر یاد او یادم حلال باده گر بر کف نهم بی‌یاد او بادم حرام
 ③ دلم در سینه می‌لرزد ز چین زلف او آری کبوتر می‌تپد هر جا پر شاهین شود پیدا
 ④ آرزو دارم ز لعلش تا به لب جام مدام وز سرم بیرون نخواهد رفتن این سودای خام

۳۳- آرایه‌های «تشبیه، تلمیح، جناس» به ترتیب در کدام ابیات وجود دارد؟

خارج از کشور - ۱۴۰۱

- الف) نام تو برده می‌شد تا نامه می‌نوشتم روی تو دیده می‌شد تا دیده می‌گشادم
 ب) گر نور عشق حق به دل و جانت او فند بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی
 ج) شبی به رغم فلک روی خویشتن بنما که زهره را بدرم، ماه را دوپاره کنم
 د) چشم دارم ز لب لعل تو من ای ساقی که براتم به لب چشمه کوثر نکنی
 ① ب-ج-د ② ب-د-الف ③ د-الف-ب ④ د-ج-ب

۳۴- کدام عبارت از دیدگاه تاریخ ادبیات «درست» است؟ خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ① نخستین رمان تاریخی دوره معاصر «تهران مخوف» اثر مرتضی مشفق کاظمی است.
 ② جریان نوگرایی شعر معاصر با سرودن «افسانه» نیما یوشیج در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.
 ③ جلال آل احمد، بزرگ علوی و سیمین دانشور از جمله نویسندگان نسل اول دوره معاصرند.
 ④ تنها نمونه ادبیات نمایشی چند نمایشنامه از میرزا آقا تبریزی بود که در دوره ناصرالدین شاه نگارش یافت.

- ۳۵- کدام عبارات از نظر تاریخ ادبیات «درست» است؟
 خارج از کشور - ۱۴۰۱
- الف) در عصر مشروطه بیشترین رویکرد نویسندگان به نوشتن داستان‌های سیاسی و اجتماعی بود.
 ب) نثر روان و عامیانه قائم مقام فراهانی در داستان‌های محمدعلی جمال‌زاده و صادق هدایت تأثیر داشت.
 ج) مجله «بهار» به وسیله یوسف اعتصامی و دو مجله «دانشکده و نوبهار» با مدیریت ملک‌الشعراى بهار منتشر می‌شد.
 د) شاعرانی مانند ابوالقاسم لاهوتی و فرخی یزدی به انعکاس خواست‌ها و علایق توده مردم پرداختند.

① الف - ج ② ب - د ③ ج - ب ④ ج - د

- ۳۶- پدید آورندگان «ظهور - گوشواره عرش - تلخ و شیرین - آتش خاموش» به ترتیب، دارای کدام آثار دیگر نیز هستند؟
 خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ① ضیافت - زمستان ۶۲ - زیارت - سووشون
 ② سفر ششم - صدای سبز - راه آب‌نامه - شهری چون بهشت
 ③ دلاویز تر از سبز - خواب ارغوانی - یکی بود یکی نبود - زمستان
 ④ ملاقات در شب آفتابی - برآشفتن گیسوی تاک - زمین سوخته - دیدوبازدید

- ۳۷- آرایه‌های بیت زیر، کدامند؟
 خارج از کشور - ۱۴۰۱

«قضای لازم است آن را که بر خورشید عشق آرد که همچون ذره در مهرش گرفتار هوا ماند»

- ① تشبیه، ایهام، استعاره، ایهام تناسب ② تشبیه، کنایه، تضاد، ایهام تناسب
 ③ استعاره، مجاز، اغراق، جناس ④ استعاره، جناس، اغراق، ایهام

- ۳۸- کدام بیت به «اغراق، دو تشبیه و یک استعاره» آراسته شده است؟
 خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ① همای شخص من از آشیان شادی دور ② چو مرغ حلق بریده به خاک برمی گشت
 ③ ز آب دیده من فرش خاک تر می شد ④ ز بانگ ناله من گوش چرخ کر می گشت
 ⑤ چو ابر زلف تو پیرامن قمر می گشت ⑥ ز ابر دیده کنارم به اشک تر می گشت
 ⑦ چو بی‌دلان همه در کار عشق می‌آویخت ⑧ چو ابلهان همه از راه عقل برمی گشت

۳۹- کدام بیت به آرایه‌های «استعاره، ایهام، جناس و تلمیح، آراسته شده است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۱

۱) ای نغمه خوشت دم داود را شعار وی عندلیب را نفست کرده شرمسار

۲) بر بناگوش تو خال حبشی هر که بدید گفت بر گوشه خورشید نشسته است بلال

۳) بشنو که دم تیشه چه خوش گفت به فرهاد رفتن ز سر کوی وفا زنده محال است

۴) هر که از مروه صفا می‌طلبد گو به صبح باده صاف طلب دار و صفا باز گذار

۴۰- آرایه‌های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست است؛ به جز:

خارج از کشور - ۱۴۰۱

۱) از جعد سربلند تو یک قوم دستگیر / وز عنبری کمند تو یک جمع پای بست (استعاره مکنیه، ایهام)

۲) منعم ز سیر صورت زیبای او مکن / از حالت گرسنه خبر نیست سیر را (تمثیل، متناقض‌نما)

۳) در عین خشم اهل هوس را به خون کشید / کامی که خواستیم روا کرد چشم دوست (تشخیص، ایهام تناسب)

۴) خنده زد لعل تو بر گریه شورانگیزم / طعنه زد جزع تو بر ناله بی‌تأثیرم (استعاره، موازنه)

۴۱- در ابیات زیر به ترتیب، چه آرایه‌هایی یافت می‌شود؟

خارج از کشور - ۱۴۰۱

- تا کی به بزم غیر می‌لاله‌گون کشی تا چند خون ز رشک مرا در جگر کنی

- فصل گل گر اشک گلگونت ز سر خواهد گذشت گل به سر خواهی زدن از گلبن بستان عشق

- دلم سر به هامون رها می‌پسندد سرم بالش از صخره‌ها می‌پسندد

- چشمم به چه کار آید اگر ساده نبینم کامم به چه خوش باشد اگر باده نوشتم

۱) ایهام - مجاز - تشبیه - موازنه

۲) کنایه - تشبیه - تشخیص - اسلوب معادله

۳) مجاز - جناس - کنایه - تشبیه

۴) تشبیه - کنایه - جناس ناقص - مراعات نظیر

۴۲- وزن عروضی سروده زیر کدام است؟ خارج از کشور - ۱۴۰۱

«تو قامت بلند تمنّایی ای درخت / همواره خفته است در آغوش آسمان / بالایی ای درخت»

۱) مستفعّلن مفاعّلن / مستفعّلن مفاعّلن / مستفعّلن فعّ

۲) مفاعّلن فعّلاتن فعّ / مفاعّلن فعّلاتن مفاعّلن / مفاعّلن فاعّلن

۳) مفعولُ مفاعّلن فعولن / مفعولُ مفاعّلن فعولن / مفعولُ فعل

۴) مفعولُ فاعّلاتُ مفاعیلُ فاعّلن / مفعولُ فاعّلاتُ مفاعیلُ فاعّلن / مفعولُ فاعّلن

۴۳- کدام مورد بیان گر ویژگی «ادبی» شعر معاصر است؟ سراسری - ۱۴۰۱

۱) ابهام پسندیده است و معنی گریزی از ویژگی های شعر این دوره است.

۲) صور خیال، جدید و نو نیستند و تکرار تصاویر شاعران دوره های قبل هستند.

۳) موضوع شعر محدود نیست و بسیار تنوع دارد و شاعر برای انتخاب موضوع آزاد است.

۴) سادگی و روانی زبان شعر و جمله بندی های ساده در شعر معاصر کاملاً چشمگیر است.

۴۴- کدام بیت «فاقد» لفّ و نشر و دارای «جناس، مجاز، استعاره و ابهام» است؟ سراسری - ۱۴۰۱

۱) اگر صبح قیامت ببینی آن رخ و قامت جمال حور نجویی، وصال سدره نخواهی

۲) قوی به چنگ من افتاده بود دامن وصل ولی دریغ که دولت به تیزچنگی نیست

۳) همه عالم صنم چین به حکایت گویند صنم ماست که در هر خم زلفش چین است

۴) عجب مدار که در عین درد خاموشم که درد یار پری چهره عین درمان است

۴۵- در کدام بیت «تشبیه، لفّ و نشر، جناس» تماماً مشهود است؟ سراسری - ۱۴۰۱

۱) چو تو صورتی ندیدم همه موبه مو لطافت چون تو سورتی نخواندم همه سربه سر معانی

۲) خیال زلف و رخت گر معاونت نکند چگونه شام به صبح آورند و صبح به شام

۳) در اشک و روی زردم سهل است اگر ببینی زان رو که چشم نرگس بر سیم و زر نباشد

۴) کمان ابروی آن مه چو یاد می کردم خدنگ آه من از آسمان گذر می کرد

۴۶- آرایه های بیت زیر کدامند؟ سراسری - ۱۴۰۱

«در چنگ تو همچون نی می نالم و می زارم بر بوی تو همچون عود می سوزم و می سازم»

۱) ایهام تناسب - استعاره - جناس - ایهام

۲) تشبیه - کنایه - متناقض نما - تشخیص

۳) تشخیص - مراعات نظیر - تلمیح - ایهام

۴) جناس - حس آمیزی - تشبیه - ایهام تناسب

سراسری - ۱۴۰۱

۴۷- وزن عروضی سروده زیر کدام است؟

«آسمان صاف و شب آرام / بخت خندان و زمان رام»

۷) فعلاتُ فاعلاتن فعلاتُ فاعلاتن

۱) فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلم

۴) فاعلاتن فعلاتن فاعلاتن فعلاتن

۳) فاعلاتن فعلاتن فعلاتن فعل

سراسری - ۱۴۰۳

۴۸- از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر چند خطا به چشم می خورد؟

«نثر در دوره انقلاب اسلامی به ویژه در داستان نویسی ادامه می یابد و مضمون های اجتماعی و تاریخی مورد توجه نویسندگان قرار می گیرد. برخلاف شعر، در داستان نویسی دهه شصت جایگاه نسل جوان پررنگ تر است. در این دوره نویسندگانی چون احمد محمود با رمان «زمین سوخته» و اسماعیل فصیح با داستان «آینه های دردار» را می توان نام برد.»

۷) چهار

۱) سه

۴) یک

۳) دو

سراسری - ۱۴۰۳

۴۹- هر یک از عبارات زیر به ترتیب، معرف چه کسی است؟

- از نویسندگان مشهور معاصر است و به فعالیت های مطبوعاتی در مجله های رشد، سوره و پوشش پرداخته است.

- تحصیل کرده ادبیات نمایشی و صاحب چند نمایش نامه، در داستان نویسی و ادبیات کودکان آثاری نیز دارد.

- از جمله نویسندگان عصر انقلاب است که در عرصه داستان کوتاه، بلند، رمان و فیلم نامه قلم می زند.

- از پیشتازان شعر مذهبی قبل از انقلاب است. وی در غزل و قصیده بیشتر طبع آزمایی کرده است.

۱) علی مؤذنی - هوشنگ گلشیری - سیدمهدی شجاعی - سلمان هراتی

۷) محمدرضا سرشار - موسوی گرمارودی - علی مؤذنی - حمید سبزواری

۳) رضا رهگذر - سیدمهدی شجاعی - علی مؤذنی - موسوی گرمارودی

۴) اسماعیل فصیح - سیدمهدی شجاعی - هوشنگ گلشیری - نصرالله مردانی

۵۰- کدام بیت با «بی‌کمالی‌های انسان از سخن پیدا شود / پسته بی‌مغز چون لب وا کند رسوا شود» آرایه‌های مشترک دارد؟
 سراسری - ۱۴۰۳

- ۱ خضر را آگهی از آب حیات آوردند نامه ویس گل‌اندام به رامین دادند
 ۲ سنگ طفلان از جنون رطل گرانی شد مرا درد و داغ عشق باغ و بوستانی شد مرا
 ۳ آمد به چمن غنچه گل با کف پر زر چون برگ خزان دیده تهی دست و گدا رفت
 ۴ بر تو تلخ از تن پرستی شد ره تاریک مرگ رشته فربه به چشم تنگ سوزن دشمن است
- ۵۱- آرایه‌های کدام ابیات در مقابل آن کاملاً درست آمده است؟
 سراسری - ۱۴۰۳
- الف: پای آن نیست کسی را که به کوی تو رسد / بر سر کوی تو این طایفه بی‌پایانند (مجاز، ایهام)
 ب: شمع را زان رو خوش افتاده است این خود سوختن / کز فنای تن هوای او همه جان گشتن است (استعاره، حسن تعلیل)
 ج: عشق تلخ است ولی تا نرسیده است به کام / ندهد میوه حلاوت به کسی تا نرسد (اسلوب معادله، اغراق)
 د: هر که سرگشته چوگان سر زلف تو شد / بر سر کوی تو چون گوی به جان می‌گردد (جناس، استعاره مصرحه)

۱ «الف» - «ب»

۲ «الف» - «ج»

۳ «ب» - «د»

۴ «ج» - «د»

۵۲- در کدام بیت «سه تشبیه و یک ایهام» وجود دارد؟
 سراسری - ۱۴۰۳

- ۱ الا ای شمع دلسوزان چراغ مجلس افروزان به جبهت ماه مهرویان به طلعت شاه عیاران
 ۲ میدان ملامت را چون گوی شدی شاید که ایوان سلامت را بنیاد نخواهی شد
 ۳ چشمه خورشید رویش چشم را بی‌تاب ساخت حلقه زنجیر مویش عقل را دیوانه کرد
 ۴ همچو چنگار به کناری ندهی کام دلم از لب خویش چونی یک نفسی بنوازم

۵۳- آرایه‌های «جناس، تشبیه گسترده، مجاز، موازنه و متناقض‌نما» به ترتیب، در کدام ابیات یافت می‌شود؟
سراسری - ۱۴۰۳

- الف: یک بار نجست از دل ما ناوک آهی
ب: خیال تو بینم اگر غنچه چینم
ج: کوکب ناهید باد بر تو پرده‌دار
د: مکن کز چشم من بر خاک سیلی آتشین خیزد
ه: چون عقیق آبدار و چون کمند تابدار
- از بار گنه همچو کمان گرچه خمیدیم
نسیم تو یابم اگر لاله بویم
چمشه خورشید باد بر سر تو سایبان
نترسی زان چنان سیلی کزو آتش چنین خیزد
آن لب جان‌پرور و زلف جهان‌آشوب یار
- ۱ «ب» - «د» - «ه» - «ج» - «الف»
۲ «ب» - «الف» - «ه» - «ج» - «د»
۳ «ج» - «ب» - «الف» - «ه» - «د»
۴ «ه» - «الف» - «د» - «ب» - «ج»

۵۴- باتوجه به اختیارات شاعری به ترتیب وزن کدام مصراع‌ها «مستفعلُ مستفعلُ مستفعلُ فاع» و کدام مصراع‌ها «مستفعلن مستفعلن مستفعلن فاع» است؟
سراسری - ۱۴۰۳

- الف: من بر همان عهده که با زلف تو بستم
ب: افتاده ز بام خاک در گه شده‌ام
ج: هنوز عشق تو امیدبخش جان من است
د: من آن صبحم که ناگاهان چو آتش در شب افتادم
ه: با تلخ کامی صبر کن ای جان شیرین
و: گر خون دلی بیهده خوردم، خوردم
- ۱ «الف، و» - «ب، ج»
۲ «الف، ه» - «ب، د»
۳ «ب، ه» - «الف، ج»
۴ «ب، و» - «الف، ه»

۵۵- در کدام بیت اختیارات شاعری «تغییر کمیت مصوت‌ها قلب و حذف همزه» یافت می‌شود؟
سراسری - ۱۴۰۳

- ۱ درد زده است جان من میوه جان من کجا
۲ ناله خاقانی اگر دادستان شد از فلک
۳ یار ز من گست و من بهر موافقت کنون
۴ روزبه‌روز بر فلک بخشش عیش می‌کند
- درد مرا نشانه کو درد نشان من کجا
ناله من بیست غم دادستان من کجا
بند روان گسسته‌ام انس روان من کجا
آن همه را رسید بخش ای فلک آن من کجا

۵۶- اختیارات شاعری رباعی زیر کدام است؟

سراسری - ۱۴۰۳

«پیرانه سرم رنج و غم زندان است
من برخی آن پیر خردمند که گفت:
آه از غم پیری که دوصد چندان است
دنیا همه زندان خردمندان است.»

① حذف همزه - دوبار قلب

② بلند تلفظ کردن هجای پایانی - قلب

③ تغییر کمیت مصوت‌ها - سه بار ابدال

④ چهار بار ابدال - بلند تلفظ کردم هجای پایانی

۵۷- باتوجه به سروده زیر کدام مورد نادرست است؟

سراسری - ۱۴۰۳

سر آن ندارد امشب که برآید آفتابی / تو خود آفتاب خود باش و طلسم کار بشکن / بسرای تا که هستی، که سرودن است بودن / بهتر نمی دژ وحشت این دیار بشکن

① وزن سروده فوق با مصراع «چه غریب ماندی ای دل، نه غمی نه غمگساری» یکسان و دوری است.

② اختیار شاعری حذف همزه «۴» بار و ابدال «۲» بار در سروده به چشم می‌خورد

③ در سروده قافیه براساس قاعده «۲» آمده است و حرف روی «ر» است.

④ در شعر آرایه‌های «تضمین، مجاز، تشبیه و استعاره» وجود دارد.

۵۸- کدام بیت به «ایهام، ایهام تناسب، واج آرایبی و استعاره مکنیه» آراسته شده است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۲

① آن چنان دور از لبش بگذاختم کز تاب درد چون نی اندام نحیفم استخوانی بیش نیست.

② دور از تو هر شب تا سحر گریان چو شمع محفلم / تا خود چه باشد حاصلی از گریه بی‌حاصلم

③ هر موی بر اعضای من کوکو زند چون فاخته هر گاه در دل یاد آن سرو خرامان بگذرد

④ مردم چشم هنر از داغ او در خون نشست گرچه مردم را طریق مردمی از یاد رفت

۵۹- کدام بیت به آرایه‌های «استعاره، حسن تعلیل و تشبیه» مزین شده است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۲

۱) بارد از او لطافت و تابد از او فروغ چون گوی سینه بت سیمین بر است اشک

۲) به چشم اهل نظر صبح روشنم زان روی که تازه رویی عالم ز نوشخند من است

۳) در وداع شب همانا خون گریست روی خون آلود زان بنمود صبح

۴) آب در جو زان نمی گیرد قرار زان که آن جو نیست تشنه و آب‌خوار

۶۰- آرایه‌های بیت زیر، کدام است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۲

ماه از اثر مهر رخت یافت نشانی زان روی جهانی به جمالش نگران شد

۱) تشبیه، حسن تعلیل، مجاز، ابهام

۲) ایهام، ایهام تناسب، جناس، استعاره مکنیه

۳) تشبیه، اغراق، حسن تعلیل، حس آمیزی

۴) اغراق، ایهام تناسب، جناس، استعاره مصرحه

۶۱- «استعاره، موازنه و تضاد» در کدام ابیات یافت می‌شود؟

خارج از کشور - ۱۴۰۲

الف) در وهم نگنجد که چه دل‌بند و چه شیرین در وصف نیاید که چه مطبوع و چه زیباست

ب) گهی افتان و خیزان چون غباری در بیابانی گهی خاموش و حیران چون نگاهی بر نظر گاهی

ج) بی تو گر در جنتم ناخوش شراب سلسبیل با تو گر در دوزخم خرم هوای زمهریر

د) آتش آه است و دود می‌رودش تا به سقف چشمه چشم است و موج می‌زندش بر کنار

ه) هر که جز مهر تو اندوخت هوس بود هوس آنکه جز عشق تو ورزید هوا بود هوا

۱) «ج» - «ب» - «د»

۲) «الف» - «د» - «ه»

۳) «ب» - «ه»

۴) «ج» - «د»

خارج از کشور - ۱۴۰۲

۶۲- آرایه ایات زیر به ترتیب، کدام است؟

زانکه در راه غمت جز اشک همراهی نباشد

(الف) ای که پرسى سرگذشتم پایم اندر گل فروشد

کو نظربازی که سیر صبح و شام من کند

(ب) با خیال روی و مویش غرق نور و ظلمتم

کلاهی دلکش است اما به ترک سر نمی‌ارزد

(ج) شکوه تاج سلطانی که بیم جان درو درج است

هم عقدۀ دل‌ها زدی از سنبیل پر خم

(د) هم فتنهمردم شدى از نرگس پرفن

① کنایه - تشبیه - اسلوب معادله - موازنه

② مجاز - جناس ناقص - پارادوکس - استعاره مصرحه

③ اغراق - لف و نشر - ایهام - موازنه

④ حسن تعلیل - تضاد - مجاز - ایهام تناسب

خارج از کشور - ۱۴۰۲

۶۳- در کدام بیت، وزن همسان و ناهمسان «هر دو» یافت می‌شود؟

در درد بمردیم چو از دست شفا رفت

① از پای فتادیم چو آمد غم هجران

بازم به یک شیخون بر ملک اندرون زد

② خود کرده بود غارت، عشقش حوالی دل

کاندر حق خویشتن شنودم

③ عیب دگران نگویم این بار

آن می که در پیاله چو خون سیاوش است

④ ساقی بده ز جام جم ارباب شوق را

۶۴- به ترتیب، وزن کدام مصراع‌ها «دوری» است و کدام مصراع‌ها در «بحر رجز» سروده شده است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۲

(الف) هر لب که بی‌آهی بود کم از لب چاهی بود

(ب) هر جا که فتنه‌ای است در ابروت جا گرفت

(ج) دارم دلی که هر گز نشکسته خاطری را

(د) چه قیامت است جانا که به عاشقان نمودی

(ه) جانا کجا داری خبر از اشک بی‌آرام ما

① «الف - ه»، «ب - ج»

② «ب - ج»، «الف - د»

③ «ج - د»، «الف - ه»

④ «ب - د»، «ج - ه»

۶۵- اختیارات شاعری مقابل کدام بیت «درست» است؟ خارج از کشور- ۱۴۰۲

۱) دست ما را بیست نیروی عشق / که ز اندازه پا برون نهمیم (آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن- ابدال)

۲) عنقا بشد و فرّ همایش بماند / زینده پادشایش بماند (قلب- کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند)

۳) بسوختیم ز بیداد چرخ و خواهد سوخت / کسی که علم فراموش کرد و جهل آموخت (ابدال- بلند بودن هجای پایانی)

۴) میان جمع بنگر آن سر زلف پریشان را / اگر خواهی بدانی صورت حال پریشانم (حذف همزه- بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه)

۶۶- در کدام بیت، اختیار شاعری «قلب» و «تبدیل مصوت کوتاه به بلند» هر دو وجود دارد؟

خارج از کشور- ۱۴۰۲

۱) بر دل خاقانی اگر داغ جفا نهی چه شد / او ز سگان کیست خود تا بردت به داوری

۲) سال نو است ساقیا نوبر سال ما تویی / می که دهی سه ساله ده کاو کهن و تو نوبری

۳) ای حرم تو از کرم بیت حرام خسروان / چون سخن من از نکت سحر حلال خاطری

۴) خاطر خاقانی از آن کعبه شناس شد که او / در حرم خدایگان کرد به جان مجاوری

۶۷- باتوجه به ابیات زیر، کدام مورد نادرست است؟ خارج از کشور- ۱۴۰۲

از گوشه بامت سر پرواز ندارم / ای کاش که مرغ دلم از بال و پر افتد

دانی که به یک زخم چرا جان نسپارم / خواهم که سروکار به زخم دگر افتد

۱) حرف روی در ابیات «ر» است و در آن دو نوع اختیار وزنی به کار گرفته شده است.

۲) بیت اول با «دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند / از گوشه بامی که پریدیم، پریدیم» تضاد مفهومی دارد.

۳) قالب اشعار مورد استقبال ابن‌یمین قرار گرفته است. وی مضامین اخلاقی خود را در این قالب آشکار کرده است.

۴) وزن اشعار «مفعولُ مفاعیلُ مفاعیلُ فعولن» است و اختیار شاعری تغییر کمیت مصوت‌ها و حذف همزه در آن یافت می‌شود.

۶۸- در همه ابیات هر سه آرایه «لفّ و نشر، تشبیه و جناس» یافت می شود؛ به جز:

سراسری - ۱۴۰۲

- ① گل از من رنگ و بلبل داشت آهنگ از نوای من نماند از حسن و عشق آثار تا من از چمن رفتم
 ② آه سحر و اشک شبم شاهد حال است کز عشق رخ و زلف تو در آتش و آبم
 ③ بحر و کان در نظرش چشم تر است و لب خشک حسن او را به چه سرمایه خریدار شوم
 ④ شب گذازانم به محفل صبحدم نالان به گلشن یعنی از عشقت گهی پروانه گاهی عندلیم

سراسری - ۱۴۰۲

۶۹- آرایه های بیت زیر کدام اند؟

«شام زلفش چو می رود در چین شور در زنگبار می افتد»

- ① ایهام، استعاره، تضاد، تشبیه ② تشبیه، مجاز، حسن تعلیل، استعاره
 ③ استعاره، کنایه، حسن تعلیل، مجاز ④ تشخیص، ایهام، ایهام تناسب، مجاز
 ۷۰- در کدام بیت آرایه های «ایهام، ایهام تناسب، تشبیه و مجاز» مشهود است؟ سراسری - ۱۴۰۲

- ① هر که شد مشتری مهر رخت خرمن مه به نیم جو نخرید
 ② چو عکس روی تو در ساغر شراب افتاد چه جای تاب که آتش در آفتاب افتاد
 ③ گل صدبرگ را دگر در دام همچو بلبل هزار می افتد
 ④ ای که از سنبل مشکین تو عنبر بویی خنک آن باد که از زلف تو بویی دارد

سراسری - ۱۴۰۲

۷۱- آرایه های مقابل همه ابیات «کاملاً» درست هستند؛ به جز:

- ① هلال عید اگر پیوسته بودی ماه من دیگر به ابروی تو نسبت دادمی او را سر مویی (تشبیه - ایهام تناسب)

- ② ز رنج و راحت گیتی مرنجان دل مشو خرم که آیین جهان گاهی چنان گاهی چنین باد (مجاز - لفّ و نشر)

- ③ گلبن عمر مرا هجر تو از بیخ بکند تا نگویی که من از باد هوا افتادم (ایهام - جناس)

- ④ صبح محشر که من از خواب گران برخیزم به جمال تو چو نرگس نگران برخیزم (تلمیح - جناس)

۷۲- آرایه‌های «حسن تعلیل، استعاره مکنیه، لف و نشر، موازنه و ایهام» به ترتیب، در کدام ابیات آمده

است؟ سراسری - ۱۴۰۲

- الف: حلقه‌های موج بینم نقش گیسویی کشم خنده‌های صبح بینم یاد رخساری کنم
ب: از سرشک و چهره دارم وجه سیم و زر ولی کی چو نرگس چشم او بر سیم و زر خواهد فتاد
ج: خون دل مشتاقان خورده است لب لعلت سرخ است لب اینک منکر نتوان بودن
د: کوکب حسن چو گشت از رخ یوسف طالع تاب در سینه پرمهر زلیخا افتاد
ه: روزگاری است که پیوسته بدان ابرویم دیر گاهی است که سر داده بدین شمشیرم
- ۱ «ج» - «ب» - «د» - «الف» - «ه»
۲ «ج» - «الف» - «ج» - «ب» - «ه» - «د»
۳ «ب» - «الف» - «ج» - «ه» - «د»
۴ «الف» - «ج» - «ب» - «ه» - «د»

۷۳- وزن عروضی کدام سروده با ترانه زیر یکسان است؟ سراسری - ۱۴۰۲

- «ای سنگ فرش راه که شب‌های بی‌سحر تک‌بوسه‌های پای مرا نوش کرده‌ای»
- ۱ بشنوم بانگ خروسان را ز بام کلبه دهقان می‌گریزم از تو تا در دامن صحرا
۲ دیگر این داس خموشی‌تان زنگار گرفت به عبث هر چه درو کردید آواز مرا
۳ امشب به پارسایی خود دل نهاده‌ام ای آفتاب و سوسه در من غروب کن
۴ بر آن شاخ بلندای نغمه‌ساز باغ بی‌برگی بمان تا بشنود از شور آواز ت

۷۴- به ترتیب، چند مصراع وزن «دوری» دارد و چند مصراع در «بحر هزج مسدس محذوف» سروده

شده است؟ سراسری - ۱۴۰۲

- بجز سرگشتگی و گرد محنت حاصلش نبود - راحت که شد مکرر دلکوب‌تر ز رنج است
- دلم رفت و ندیدم روی دلدار - به پرسش آمد و عاشق همین دو دم دارد
- از خم ابروی توام هیچ گشایشی نشد - چه ره بود این که زد در پرده مطرب

۱ «سه» - «سه»

۲ «دو» - «دو»

۳ «سه» - «دو»

۴ «دو» - «سه»

۷۵- در کدام ابیات، سه نوع اختیار وزنی وجود دارد؟ سراسری - ۱۴۰۲

- الف: تا برآمد در جهان آوازه زلف و رخس
ب: تا سر زلف پریشان تو در جمع آمد
ج: یک مشت خاک غارت کردن نه مشکل است
د: نه عجب گر بچکد خون دل از چشم بهار
- ① «ب» و «د» ② «الف» و «ب» ③ «ج» و «د» ④ «الف» و «ج»

۷۶- در کدام بیت، سه بار اختیار شاعری «قلب» به کار گرفته شده است؟ سراسری - ۱۴۰۲

- ① ماهی و چون عیان شوی شمع هزار مجلسی سروی و چون روان شوی عشق هزار لشکری
② ای رخ نورپاش تو پیشه گرفته دلبری رونق آفتاب شد زان رخ همچو مشتری
③ سینه خاقانی اگر بشویی از زنگ عنا پیش خدایگان تو را بیش کند ثناگری
④ اشک مرا چو روی خود دار عزیز اگر تو را در خورد آب و آفتاب از پی ساز گزاری

۷۷- همه موارد کاملاً در ابیات زیر مصداق پیدا می کند؛ به جز: سراسری - ۱۴۰۲

- «دل تنگ و قدم تنگ و ره بادیه پرسنگ در راه طلب کس به گران باری من نیست»
بیداری مردم همه خواب از پی آن هست در عشق تو خواب از پی بیداری من نیست»
- ① بیت دوم با «تا تو را دیده خود دیدم ای نور دو چشم / همچو چشم خود ندیدم خواب را دیگر به خواب» تناسب مفهومی دارد.
- ② قافیه اشعار براساس قاعده «۲» سروده شده است و آرایه «تضاد، جناس و کنایه» در آن یافت می شود.

③ ابیات را می توان به دو گونه دسته بندی هجایی کرد و همه اختیارات زبانی در آن یافت می شود.

④ در سروده حرف روی «ر» است و یک نوع اختیار وزنی در آن می توان یافت.

۷۸ - کدام آثار همگی مربوط به «دوره بیداری» است؟ سراسری - ۱۴۰۲

- ① سبک شناسی - داستان باستان - امثال و حکم - منشآت
② چرند و پرند - تاریخ احزاب سیاسی - سه تابلوی مریم - گلشن صبا
③ سرگذشت حاجی بابا اصفهانی - شمس و طغرا - گنجینه نشاط - ایده آل
④ شمس الدین و قمر - خداوندنامه - تاریخ تطور نظم فارسی - تاریخ بیداری ایرانیان

۷۹- در کدام بیت شاعر «استعاره» را با «متناقض نما» (پارادوکس) همراه کرده است؟

سراسری - ۱۴۰۲

۱) یا رب به که شاید گفت این نکته که در عالم رخساره به کس ننمود آن شاهد هر جایی

۲) با خردمندی و خوبی پارسا و نیک‌خوست صورتی هرگز ندیدم کاین همه معنی در اوست

۳) ای زلف تو بر هم زن فرزانی ما وین سلسله سرمایه دیوانگی ما

۴) ترسم که صرفه‌ای نبرد روز بازخواست نان حلال شیخ ز آب حرام ما

۸۰- بیت زیر به کدام آرایه‌های ادبی آراسته شده است؟ سراسری - ۱۴۰۲

«ز بند حرص بر آهو چه تازی نفس را چون سگ به صحرای قناعت رو که بی آهوست آن صحرا»

۱) تشبیه - کنایه - اسلوب معادله - تضاد ۲) کنایه - تشبیه - لف و نشر - استعاره

۳) ایهام تناسب - لف و نشر - ایهام - تضاد ۴) ایهام تناسب - تشبیه - ایهام - استعاره

۸۱- کدام بیت را شاعر «دوبار» به ایهام و «سه‌بار» به تشبیه آراسته است؟ سراسری - ۱۴۰۲

۱) گفت که تو شمع شدی قبله این جمع شدی جمع نیام شمع نیام دود پراکنده شدم

۲) چشمه خورشید تویی سایه گه بید منم چون که زدی بر سر من پست و گدازنده شدم

۳) میرشکار فلکی تیر بزن در دل من وز بزنی تیر جفا همچو زمین پی سپرم

۴) باز توأم باز توأم چون شنوم طبل تو را ای شه و شاهنشاه من باز شود بال و پرم

۸۲- در ابیات زیر به ترتیب، کدام آرایه‌ها یافت می‌شود؟ سراسری - ۱۴۰۲

الف: نام شکر نبرم پیش عقیق تو که خسرو با وجود لب شیرین به شکر باز نماند

ب: دل افگار ما را نیست غیر از داغ دلسوزی ز چشم جغد دارد روشنی ویرانه در شب‌ها

ج: میان بحر به یاد گهر توان رفتن هوای زهر به شوق شکر توان کردن

د: تا خیال لب و دندان تو در چشم من است مردم چشم من از لعل و گهر قارون است

۱) تشبیه - ایهام - مراعات نظیر - حسن تعلیل

۲) استعاره مصرحه - اسلوب معادله - موازنه - تشبیه

۳) تلمیح - پارادوکس - جناس - لف و نشر

۴) ایهام - حسن تعلیل - تضاد - تلمیح

۸۳- باتوجه به بیت زیر کدام گزینه «درست» است؟ سراسری - ۱۴۰۲

«اشکم ز دیده قصه طوفان سؤال کرد چشم جواب داد که از ما پدید شد»

۱) بیت دارای وزن دوری یا دولختی همسان است.

۲) در بیت هر دو اختیارات شاعری وزنی و رباعی موجود است.

۳) مصرع دوم دارای ۱۴ علامت هجایی است که سه هجای آن کشیده است.

۴) بیت در بحر رجز سروده شده است و به دو شکل دسته‌بندی هجایی می‌شود.

۸۴- در بیت زیر همه اختیارات شاعری یافت می‌شود: به جز: سراسری - ۱۴۰۲

«مردگان چمن از دعوت حق زنده شدند کفرهاشان همه از رحمت حق ایمان شد»

۱) ابدال - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه

۲) کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند - حذف همزه

۳) حذف همزه - بلند تلفظ کردن هجای پایانی

۴) آوردن فاعلاتن به جای فعلاتن - ابدال

۸۵- در کدام بیت همه اختیارات رباعی به کار رفته است؟

سراسری - ۱۴۰۲

۱) بگو که پرده سرا ساز را به ساز در آرد مگر ترانه‌ای از قول نگار بگوید

۲) مشنو که شبی تا سحر از آتش سودا منزلگه من خاک سر کوی تو نبود

۳) ای آفتاب روشن و ای سایه‌های ما را نگاه از تو تمام است اگر کنی

۴) سال‌ها کردیم قطع وادی عشقش ولیک تا نپنداری که این ره را کرانی یافتیم

۸۶- در کدام بیت «سه نوع اختیار وزنی و دو اختیار رباعی» می‌توان یافت؟

خارج از کشور - ۱۴۰۱

۱) مزرع امید را یک دانه به زان خال نیست دل ز خالش بر گرفتن خالی از اشکال نیست

۲) کسی از سر دل جام خبردار نشد بی خبر باش که صاحب خبری پیدا نیست

۳) تو همان طایر فرخنده اوج شرفی کز پرت شهپر جبریل امین خوشتر نیست

۴) گر بر من آن نگار پری چهره بگذرد تشویشم از عقوبت دیو رجیم نیست

۸۷- در کدام بیت همه اختیارات وزنی به جز «قلب» وجود دارد؟

خارج از کشور - ۱۴۰۱

- ① خامی و ساده دلی شیوه جان بازان نیست خبری از بر آن دلبر عیار بیار
 ② نام تو می رفت و عارفان بشنیدند هر دو به رقص آمدند سامع و قایل
 ③ ز ملک تا ملکوتش حجاب بردارند هر آن که خدمت جام جهان نما بکند
 ④ مرا به کار جهان هرگز التفات نبود رخ تو در نظر من چنین خوشش آراست

۸۸- باتوجه به «عروض و قافیه» کدام مورد غلط است؟

خارج از کشور - ۱۴۰۱

- «آشفته سخن چو زلف جانان خوشتر چون کار جهان بی سر و سامان خوشتر
 مجموعه عاشقان بود دفتر من مجموعه عاشقان پریشان خوشتر»
 ① خوشتر «ردیف» و «ن» حرف روی است.
 ② قافیه ایات فوق براساس قاعده «۲» سروده شده است.
 ③ ایات فوق را می توان به دو صورت دسته بندی هجایی کرد.
 ④ اختیار شاعری «قلب و ابدال» هر دو در سروده فوق یافت می شود.

۸۹- آرایه های مقابل کدام بیت «هر دو» درست است؟ سراسری - ۱۴۰۱

- ① آتش رخسار او سوخت نه تنها مرا خانه شهری بسوخت جلوه جانانام (جناس، مجاز)
 ② به بوی آن که شبی در حرم بیاساید هزار بادیه سهل است اگر بپیمایند (مجاز، حس آمیزی)

③ تا زیب بناگوش تو شد طره مشکین / هرگز خبرم نیست نه از صبح و نه از شام
 (لف و نشر، استعاره)

④ تو یوسفی که فدای تو باد جان عزیز بیا که جان عزیز منت خریدار است (تشبیه، ایهام)

۹۰- آرایه‌های «لف‌ونشر، جناس، تشبیه، استعاره مصرحه، ایهام» به‌ترتیب، در کدام آیات وجود دارد؟
 سراسری - ۱۴۰۱

الف) خیاط وفا در ره آن سرو قباپوش	هر جامه که بر قامت ما دوخت، دریدیم
ب) در بوستان حریفان مانند لاله و گل	هر یک گرفته جامی بر یاد روی یاری
ج) از عفو و خشم تو دو نمونه است روز و شب	وز مهر و کین تو دو نمونه است شهد و سم
د) خادم غیر شدم با همه غیرت عشق	آه کز دوستی‌ات خدمت دشمن کردم
ه) چو چشم مست تو را عینفتنه می‌بینم	چگونه چشم تو در خواب و فتنه بیدار است
۱) ب - د - الف - ه - ج	۲) ب - د - ج - الف - ه
۳) ج - ب - الف - ه - د	۴) ج - ب - ه - د - الف

WWW.20SHOO.IR